

Kaynakçası: Can Gürkan; Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe Formunun Güvenirlik ve Geçerliliği, Hemşirelik Forumu, sf:30-35, Mayıs-Haziran 2005.

**MENOPOZ SEMPTOMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE
FORMUNUN GÜVENİRLİK VE GEÇERLİLİĞİ**

Özlem CAN GÜRKAN*

M.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D.
Araştırma Görevlisi., İSTANBUL

ÖZET

Bu çalışma, menopozal yakınmaların şiddetini ve yaşam kalitesine etkisini ölçmek amacıyla geliştirilen, klinik uygulamalarda kolaylıkla kullanılacak, Schneider, Heineman ve arkadaşları (1996) tarafından geliştirilen Menopause Rating Scale'nin "Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin" Türkçe formunun güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olup olmadığının değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Metodolojik araştırma prensiplerine uygun olarak yapılan bu araştırma sonucunda, ölçeğin Türkçe formunun güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu anlaşılmıştır. Ölçeğin Türkçe formu klinik pratiklerde kolayca kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği, Güvenirlik ve geçerlilik.

SUMMARY

THE VALIDITY AND RELIABILITY OF TURKISH VERSION OF MENOPOUASE RATING SCALE

The study has been performed in order to evaluate validity and reliability of Turkish version of Menopause Rating Scale, which was designed by Schneider, Heineman et al., for measuring severity of menopausal symptoms and their effect on quality of life, with better utility clinical practice.

As a result of this research carried out in accordance with methodological research principles, the Menopause Rating Scale has been understood to be a reliable and valid measurement scale of Turkish version. Turkish version of this scale can be easily use in clinical practice.

Key words: Turkish version of Menopause Rating Scale, validity, reliability.

GİRİŞ

Kadınlarda yaşın ilerlemesine bağlı ortaya çıkan, cinsel olgunluk döneminden sonraki döneme klimakterium denir. Klimakterium döneminde yaşanan en önemli değişim menopozdur (1,2,3).

Menopoz Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre; Over aktivite kaybından dolayı menstrasyonun sona ermesidir (1,2).

Menopoz yaşı ile ilgili farklı araştırma sonuçları olmasına rağmen, Dünyada menopoz yaş ortalaması 51 olarak kabul edilmektedir(1).

Massachusetts Kadın Sağlığı çalışmaları 2570 kadınla yaptığı çalışmada; menopoza girme yaşını 51.3 olarak belirlerken (4), ülkemizdeki kadınlarda bu ortalama 46.5'dir (2).

Menopoza girme yaşının farklılıklar göstermesinin nedenleri arasında ırk, yaşanan coğrafik bölge, sosyo-ekonomik durum, genetik faktörler, kadının beden kitle indeksi, sigara kullanımı gibi nedenlerin etkili olabileceği düşünülmektedir (1,2).

Dünyada ve Türkiye'de klimakterium ve menopoza ilgi giderek artmaktadır. Bu ilginin artmasındaki nedenlerden biri de kadının ortalama yaşam süresinin artması ve yaşam kalitesinin artırılması düşüncesidir.

Günümüzde ortalama yaşam süresi 72.2 yıl olarak kabul edilen Türk kadını, yaşamının 1/3'lük kısmını menopoz döneminde geçirmektedir.

Yaşamının 1/3'ünü menopozal dönemde geçiren kadında; vazomotor değişiklikler (gece terlemesi, sıcak basmaları ve uyku sorunları vb.), psikolojik değişiklikler (anksiyete, depresyon, huzursuzluk, cinsel ilgide azalma vb.) ve atrofik değişiklikler (vajinal atrofi, stress inkontinas ve ağrılı cinsel ilişki vb.) gibi östrojen eksikliğine bağlı bir takım değişiklikler görülebilir (1,2,3,4). Ayrıca bu dönemdeki kadınlarda, osteoporoz ve kardiovasküler hastalık riski de artmaktadır (1,2,3,4). Kadınların bir kısmı menopozla birlikte ortaya çıkan değişiklikleri sorun olarak algılayıp tedavi ararlarken, diğerleri ortaya çıkan değişikliklerden fazla etkilenmeyerek sorun olarak algılamamaktadırlar.

Kadınların yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyebilen menopoza bağlı yakınmaların hangi düzeyde olduğunun belirlenmesi, tanı ve tedavide önemlidir.

Ülkemizde, menopoz dönemindeki kadınlarda menopozal yakınmaların var olup olmadığını belirleyen "Menopoz yakınmaları tarama listesi", kadınların menopozla ilişkili tutumlarını belirleyen "Menopoza ilişkin tutum ölçeği" ölçekleri kullanılmaktadır(1).

Yukarıdaki ölçeklerden farklı olarak, günümüzde kullanılan ölçme araçlarından biri de; menopozal yakınmaların, şiddetini ve kadının yaşam kalitesine etkisini belirlemek amacıyla, 1992 yılında Scheneider, Heineman ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve 1996 yılında tekrar gözden geçirilerek düzenlenmesi yapılan “Menopause Rating Scale” dır.

Menopause Rating Scale, Türkçe adıyla Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği;

- Menopoz dönemindeki bir kadının yaşadığı menopozal yakınmaların şiddetini ölçmesi,
- Farklı koşullarda yaşayan kadınların menopozal semptomlarının düzeylerini karşılaştırması,
- Menopoz döneminde, tedavi öncesi ve sonrası semptomların şiddetini kıyaslaması,
- Menopozal semptomların yaşam kalitesine etkisini belirlemesi,
- Menopozal semptomlardaki değişiklikleri, sayısal olarak değerlendirmek amacıyla klinik uygulamalarda kullanılabilir olması nedeniyle Türkçe’ye uyarlanmıştır (5,6,7).

Çalışma; menopozal yakınmaların şiddetini ve yaşam kalitesine etkisini ölçmek amacıyla geliştirilen, klinik uygulamalarda kolaylıkla kullanılacak “Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin” Türkçe formunun güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olup olmadığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

MENOPOZ SEMPTOMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN ÖZELLİKLERİ

Orijinal adı Menopause Rating Scale olan menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeği ilk olarak 1992 yılında Schneider, Heinemann ve arkadaşları tarafından menopozal semptomların şiddetini ve yaşam kalitesine etkisini ölçmek amacıyla Almanca olarak geliştirilmiştir (3,4).

Ölçeğin İngilizce'ye uyarlanması, güvenilirlik ve geçerliliği 1996 yılında, Schneider, Heinemann ve arkadaşları tarafından yapılmıştır(4).

Menopozal yakınmaları içeren toplam 11 maddeden oluşan likert tipi ölçekte, her bir madde için; 0: Hiç yok, 1:Hafif, 2: Orta, 3: Şiddetli ve 4: Çok şiddetli seçenekleri bulunmaktadır.

Her bir madde için verilen puanlar esas alınarak ölçeğin toplam puanı hesaplanır. Ölçekten alınabilecek en az puan 0 iken en fazla puan 44’dür.

Menopozal yakınmaları içeren toplam 11 maddelik ölçek 3 alt boyuttan oluşur. Bu alt boyutlar 1- Somatik şikayetler alt boyutu (1,2,3,11. maddeler), 2-Psikolojik şikayetler alt boyutu (4,5,6,7. maddeler), 3- Ürogenital şikayetler alt boyutudur (8,9,10. maddeler).

Ölçekten alınan toplam puanın artması, bir yandan yaşanan şikayetlerin şiddetindeki artışı ifade ederken, diğer yandan yaşam kalitesinin olumsuz etkilendiğini gösterir.

Kişilerin, bireysel olarak 5’dk da cevaplandırabilecekleri bu ölçek menopoz şikayetlerinin sayısal değerlendirilmesi için klinik uygulamalarda kullanılabilir (4,7).

AMAÇ

Çalışma; menopozal yakınmaların şiddetini ve yaşam kalitesine etkisini ölçmek amacıyla geliştirilen, klinik uygulamalarda kolaylıkla kullanılabilir “Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin” Türkçe formunu hazırlamak, güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olup olmadığının değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Çalışma 2002 Aralık ve 2003 Nisan ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamına en az bir yıldır menopoz deneyimleyen, menopoz semptomlarını azaltmaya yönelik herhangi bir tedavi kullanmayan, 40-65 yaşlar arasında ve çalışmaya katılmaya istekli toplam 38 kadın alınmış, ancak bu kadınların sadece 30 tanesi çalışmaya tamamlayabilmiştir. Diğer 8 katılımcı 2. görüşme sırasında, tatilde olmaları nedeniyle evde bulunamadıkları için, çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Çalışmaya katılan kadınlar tesadüfi olarak belirlenmiş ve izin alınarak kendi ev ortamlarında görüşülmüştür.

Orijinal ölçeğin İngilizce’ye uyarlaması 10 İngiliz kadını içeren bir çalışma (4) ile yapıldığı için bu çalışmada 30 Türk kadın katılımcı yeterli görülmüştür.

Ölçeğin değerlendirilmesinde 30 kadından elde edilen veriler kullanılmıştır.

UYGULAMA

Çalışmaya başlamadan önce öncelikle Prof. Dr. Heineman’dan ölçeğin Türkçe’ye uyarlanabilmesi için yazılı izin alınmıştır. Öncelikle hem araştırmacı, hem de İngilizce’den Türkçe’ye çeviri yapabilen ve Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Öğretim elemanı olan beş kişi tarafından dil geçerliliği için Türkçe’ye çevirisi yapılmıştır.

Türkçe’ye çevirisi yapılan altı ölçekten elde edilen en uygun ifadeler seçildikten sonra ölçek, hem İngilizce’yi hem de Türkçe’yi iyi konuşabilen, Amerika’da bir süre eğitim görmüş bir kadın doğum uzman hekimi ve araştırmacı tarafından ölçeğin orijinali dikkate alınarak, değerlendirilmiş, bazı ifadelerde düzeltmeye gidilmiş ve ölçeğin Türkçe

formu hazırlanmıştır. Ölçeğin Türkçe formu hazırlandıktan sonra, tekrar İngilizce'ye çevirisi, 7 yıldır İngiltere'de yaşayan İngiliz diline ve kültürüne hakim Türk asıllı bir öğretim elemanı tarafından yapılmıştır. Geri çeviri orijinal ölçek ifadeleriyle benzerlik göstermiştir. Geri çevirisi ve düzeltmeleri yapılan ölçeğin Türkçe formu daha sonra, kapsam geçerliliği için Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ve İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği anabilim dalında görev yapan 3 öğretim üyesinin uzman görüşüne sunulmuştur.

Yapılan öneriler doğrultusunda, ölçeğin Türkçe formu tekrar gözden geçirilmiş ve önerilen ifadeler kullanılarak düzeltmeler yapılmıştır.

Kapsam geçerliliği sonrası ölçeğin Türkçe formunun, okunduğunda hastalar tarafından anlaşılıp, anlaşılmadığını değerlendirmek için Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesinde, menopoz polikliniğine başvuran 50 kadınla ön uygulama yapılmıştır. Kadınlara uygulama sırasında, ölçekteki ifadeleri tam olarak anlayıp anlayamadıkları sorularak önerileri alınmıştır. Ön uygulama sonrası kadınların hepsi, anlaşılmayan ifade olmadığını belirtmişlerdir.

Türkçe formu hazırlanan ölçeğin, güvenilirliğini test etmek için test- tekrar test yöntemi kullanılmıştır.

Ölçeğin Türkçe formu hazırlandıktan sonra test – tekrar test için; 1 yıldır menopoz yaşayan toplam 38 kadınla, araştırmanın amacı ve nasıl yapılacağı açıklandıktan sonra görüşülmüş ve araştırmacı tarafından ilk uygulama yapılmıştır. Ölçeğin uygulaması ortalama 5 dakika kadar sürmüştür.

İlk uygulamadan 15 gün sonra, tekrar test için kadınlar araştırmacı tarafından evlerinden aranarak, ölçek ikinci kez uygulanmıştır. İkinci görüşmede 38 kadından sadece 30 tanesine ulaşılabilmiş, diğer 8 kadınla tatil gitmeleri nedeniyle evde bulunmadıkları için görüşülememiştir.

Araştırmada ölçeğin güvenilirliğine ilişkin, gerekli olan istatistiksel analizler SPSS for Windows 10.0 programın kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin zamana karşı değişmezliğini test etmek amacıyla önerilen test – tekrar test güvenilirliği için pearson momentler çarpımı kullanılmıştır (8,9).

Tüm ölçek maddelerinin iç tutarlılığı Chronbach's Alpha katsayısı ile değerlendirilmiş, ölçeğin faktör yapısı Principal Component yöntemi Varimaks rotasyonu ile yapılmıştır.

BULGULAR

Çalışma kapsamına alınan % 87'si evli , % 65'i ilkokul mezunu ve % 69.6'sı ev hanımı olan kadınların yaş ortalamaları 52.04 ± 5.2 olarak bulunmuştur. % 73.9 oranında doğal, %26.1 oranında cerrahi menopoz yaşayan kadınların menopoz yaşları 46.6 ± 4.9 yaş ve ortalama menopoz süreleri 55.82 ± 47.9 ay olarak belirlenmiştir.

Ölçeğin Test tekrar test güvenirlik sonuçları Tablo 1'de gösterilmiştir.

30 katılımcıya 15'er günlük aralıklarla 2 kez uygulanan ölçeğin, test tekrar test güvenirlik ölçümü pearson momentler çarpımı kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin toplam puan korelasyon kat sayısı $r=0.92$ 'dir ve istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bulunmuştur ($P=0$) (Tablo 1).

11 maddeden oluşan ölçek için madde toplam güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Bu hesaplama sonucunda maddeden maddeye farklılıklar gözlenmiş, elde edilen en düşük değer $r=0.59$, en yüksek değer $r= 0.87$ olarak belirlenmiş ve maddelerin hepsinin korelasyon katsayıları istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bulunmuştur. Ölçekte r değeri 0.20'nin altında değer bulunmadığı için ölçek maddelerinden hiçbiri çıkarılmamıştır (Tablo 1).

Çalışmada pearson momentler çarpımı korelasyon kat sayısı ölçeğin alt grupları içinde ayrı ayrı hesaplanmış ve güvenirliğin bir ölçüsü olarak değerlendirilmiştir. Alt gruplara ait güvenirlik kat sayıları Somatik şikayetler için $r=0.89$, Psikolojik şikayetler için $r=0.91$ ve Ürogenital şikayetler için $r=0.81$ 'dir ve istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 2'de menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin Alpha iç tutarlılık katsayıları yer almaktadır. Ölçeğin, tüm maddelerine verilen yanıtlardaki tutarlılığın ve madde homojenliğinin incelendiği Chronbach's alpha güvenirlik katsayısı 0.84'dür.

Alt gruplar için ise Chronbach's alpha değeri Somatik semptomlar için 0.65, Psikolojik semptomlar için 0.79 ve Ürogenital semptomlar için 0.72 olduğu belirlenmiştir (Tablo 2).

Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin 3 alt boyut çözümlemesi sonuçları Tablo 3'de sunulmuştur.

Öz değeri en az 1 kabul edilerek 3 alt boyut çözümlemesi yapılan ölçekte, varimax rotasyonu sonucu oluşan alt boyutlar, toplam varyansının %66.9'unu açıklamaktadır.

Elde edilen analiz sonuçlarına göre 1.alt boyutun öz değeri 4.4, açıkladığı varyans %40.7, 2. alt boyutun öz değeri 1.6, açıkladığı varyans %15.1, 3. alt boyutun öz değeri 1.2 açıkladığı varyans %11.1 olarak belirlenmiş ve faktör ağırlıkları Tablo 3’de gösterilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

İyi bir ölçme aracı, güvenilirliğe ve geçerliliğe sahip olmalıdır. Güvenirlik, bir ölçme aracının duyarlı, birbiriyle tutarlı ve kararlı ölçme sonuçları verebilmesi, diğer bir deyişle, aynı değişkenin bağımsız ölçümleri arasındaki kararlılıktır; ölçülmek istenen belli bir değişkenin sürekli olarak aynı sembolleri almasıdır (10).

Ölçme aralarında güvenilirliği sınamak için kullanılacak yöntemlerden biri test-tekrar test yöntemidir. Zamana karşı değişmezliği belirlemek için belirlenecek güvenilirlik kat sayısında çoğunlukla Pearson’un momentler çarpım korelasyonu kullanılır (8,9).

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için test tekrar test uygulanmış ve pearson momentler çarpımı sonucu elde edilen korelasyon kat sayısı 0.92 olarak tespit edilmiştir.

Ölçeğin 70 Alman kadını içeren güvenilirlik çalışmasından elde edilen korelasyon kat sayısı $r=0.82$, 10 İngiliz kadını içeren korelasyon kat sayısı $r=0.74$ ’dür (4)

Elde ettiğimiz kat sayı, Menopoz Semptomları Değerlendirme Ölçeğinin Zamana Karşı değişmezliğinin oldukça iyi olduğunu göstermektedir.

Bir ölçeğin güvenilirliğini yansıtan en iyi gösterge “İç tutarlılık” tır. Bir ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için Chronbach’s alpha güvenilirlik kat sayısı tercih edilir bir yöntemdir (8,10).

Bu çalışmada Menopoz semptomları değerlendirme ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı 0.84 gibi yüksek bir oranda bulunmuştur. Bu sonuç bize ölçeğin, ölçek maddeleri arasındaki homojenliğin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

Kapsam ve yapı geçerliliği ölçeklerin geçerliliğini değerlendirmek için kullanılır. Kapsam geçerliliğini belirlemede uzman görüşüne başvurulabilir (8,10).

Çalışmamızda da kapsam geçerliliğini belirlemek için çeviri ve geri çevirisi yapılan ölçek, istenilen alanı tespit edip etmediğini belirmemek için uzman görüşüne sunulmuş ve öneriler doğrultusunda ölçekteki ifadelerde değişiklikler yapılmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliliğinin belirlenmesinde faktör analizi kullanılır. Faktör analizi ölçekteki maddelerin farklı boyutlar altında toplanıp toplanmayacağını değerlendirmek için yapılan bir işlemdir (10).

Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin yapı geçerliliği temel bileşenler analizi (Principal component analysis) ile yapılmıştır. Ölçeğin faktör çözümlemesi, orijinal ölçek psikomatik, ürogenital ve vazomotor semptomlarını içerdiği için, temel bileşenler

analizinde öz değeri 1'i aşan 3'lü bir çözümlene, varimax rotasyonu ile yapılmıştır. Yapılan çözümlene sonucunda 11 maddeli ölçeğin tüm maddelerinin faktör ağırlıkları 40'ın üzerinde bulunmuş ve bu nedenle ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Ölçekte 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10. maddeler orijinal ölçekte temsil ettikleri alt boyutlar içinde yer alırlarken, orijinal ölçekte somatik şikayetler alt boyutuna ait olan 3. ve 11. maddeler yapılan faktör analizi sonrası psikolojik şikayetler alt boyutu içinde yer almıştır. 3. ve 11. maddelerin farklı bir alt grupta bulunması, alt grup isimlerinde değişikliğe neden olmamıştır.

Yapılan faktör analizinde 3. ve 11. maddeler farklı alt gruplarda yer alması, menopoz semptomları değerlendirmesi ölçeği kullanılarak yapılacak çalışmalarda tekrar alt grup çözümlene yapılmasını ya da ölçekten elde edilen toplam puan üzerinden değerlendirme yapılmasını gerekli kılar.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin Türkçe formu güvenilir ve geçerli bir ölçme aracıdır. Bu ölçek sağlık personelleri tarafından hastalara kolayca uygulanarak değerlendirilebileceği gibi, okuma yazma bilen hastalar tarafından da kolayca anlaşılıp doldurulabilecek niteliktedir. Ölçek hem güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu, hem de kolayca kullanılabilidiği için klinik uygulamalarda tercih edilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Hotun Ş N : Bir kilometre taşı menopoz. Çevik matbaacılık, İstanbul, 1998.
2. Atasü T: Menopoz tedavisi ve kanser, Nobel Tıp Kitapevleri, İstanbul, 2001.
3. Scheneider HPG, Behre HM: In Hormone Replacement Theraphy And Quality Of Life. The Parthenon Publishing Group, Newyork, pp 35-43, 2002.
4. Schneider HPG, Heinemann LAJ, Thiele K: The menopause Rating Scale (MRS). Cultural and linguistic translation in to english. Public Health: The Menopause Rating Scale (MRS). 10.1072 /L0305326. 2002.
5. Potthoff P, Heinemann LA, Schneider HP, Rosemeier HP, Hauser GA: The Menopause Rating Scale (MRS II): methodological standardization in the German population. Zentralbl Gynakol. 2000;122(5):280-6.
6. Scheneider HP, Heineman LA, Rosemeier HP, Potthoff P, Behre HM: The Menopause Rating Scale (MRS) Comparison With Kupperman İndex And Quality of Life Scale SF- 36. Climacteric, 2000 March, 3(1): 50-8.
7. Scheneider HP, Heineman LA, Rosemeier HP, Potthoff P, Behre HM: The Menopause Rating Scale (MRS) Reliability of Scores of Menopausal Complaints. Climacteric, 2000 March, 3(1):59-64.
8. Erefe İ: Hemşirelikte Araştırma İlke süreç ve Yöntemleri. Odak ofset, Ankara, 2002.
9. Gözüm S, Aksayan S: Kùltürler arası ölçek uyarlaması için rehber II: Psikometrik özellikler ve kùltürler arası karşılaştırma. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi. 2002, 4 (2), p: 9-20.
10. Aksayan S, Gözüm S: Kùltürler arası ölçek uyarlaması için rehber I: Ölçek uyarlama aşamaları ve dil uyarlaması. Hemşirelikte Araştırma Dergisi. 2002, 4(1), p: 9-14.

TABLOLAR

Tablo 1: Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin madde güvenirliği analizi

Alt boyutlar	Maddeler	“Pearson r”	P
Somatik şikayetler alt boyutu	1	0.87	P=0
	2	0.71	P=0
	3	0.82	P=0
	11	0.67	P=0
Somatik şikayetler alt boyutunun toplam puan korelasyonu	1,2,3,11	0.89	P=0
Psikolojik şikayetler alt boyutu	4	0.71	P=0
	5	0.77	P=0
	6	0.81	P=0
	7	0.68	P=0
Psikolojik şikayetler alt boyutunun Toplam puan korelasyonu	4,5,6,7	0.91	P=0
Ürogenital şikayetler alt boyutu	8	0.77	P=0
	9	0.59	P=0.003
	10	0.81	P=0
Ürogenital şikayetler alt boyutunun toplam puan korelasyonu	8,9,10	0.81	P=0
Ölçeğin Toplam puanının korelasyonu	Tüm maddeler	0.92	P=0

Tablo 2: Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin Chronbach's alpha iç tutarlılık katsayıları

Alt boyutlar	Madde sayısı	Alınabilecek alt ve üst değerler	Chonbach Alpha değeri
Somatik şikayetler alt Boyutu	4	0-16	0.65
Psikolojik şikayetler alt boyutu	4	0-16	0.79
Ürogenital şikayetler alt boyutu	3	0-12	0.72
TOPLAM: Menopozal şikayetler	11	0-44	0.84

Tablo 3: Menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeğinin 3 alt boyutlu çözümlemesinin sonuçları

ALT BOYUTLAR	ÖZ DEĞERİ	AÇIKLADIĞI VARYANSIN YÜZDESİ	MADDE NO	MADDELER	FAKTÖR AĞIRLIĞI
Psikolojik şikayetler	4.4	%40.7	4	Keyifsizlik Hali	0.70
			5	Sinirlilik	0.84
			6	Endişe Kaygı	0.62
			7	Fiziksel ve zihinsel yorgunluk	0.76
			11	Eklemler ve kas rahatsızlığı	0.51
			3	Uykusuzluk	0.47
Ürogenital şikayetler	1.6	%15.1	8	Cinsel Sorunlar	0.89
			9	İdrar sorunları	0.54
			10	Vajinal kuruluk	0.75
Somatik şikayetler	1.2	%11.1	1	Sıcak basması terlemeler	0.60
			2	Kalp rahatsızlıkları	0.85